

Ғылыми стиль мәтінде жиі кездесетін етістіктер тізімі
Глаголы в научном тексте

Жұмыс операцияларын білдіретін етістіктер	Глаголы, означающие рабочие операции
біреуге немесе бір нәрсеге бағытталған іс-әрекет	действия, направленные на кого-либо, на что-либо
<p>жазып алу – нені жазу? еске сақтау-нені еске сақтау? нені білу? түзеу-нені түзеу? тексеру – нені тексеру? бастау – нені бастау? жалғастыру – нені жалғастыру? аяқтау – нені аяқтау? салыстыру – салыстыру нені, немен? немен? конспектілеу – нені конспектілеу? талқылау – нені талқылау? кіммен?</p>	<p>записать – записать что? запомнить-запомнить что? знать что? испарить-исправить что? проверять – проверить что? начинать – начать (ант) что? продолжить-продолжить что? закончить – окончить что? сравнивать – сравнить что? с чем? конспектировать что? обсуждать – обсудить что? с кем?</p>
бір нәрсенің біреудің бағасы, маңыздылығы	цена, значимость чего-либо, кого-либо?
<p>беру – баға беру, неге? жақсы көру (кімді, нені?) ұнату- кімге ұнау?</p> <p>сыйлау – кімді сыйлау? ұрысу – кімге ұрысу? Неге? маңызы бар, маңызы болу келісу – кіммен келісу? сынау – кімді? Нені? мақтау – кімді мақтау? кімнің ролінде ойнау</p>	<p>давать – дать оценку чему? любить кого? что? симпатизировать – понравиться кому? уважать кого? ругать кого? что? иметь значение соглашаться – согласиться с кем? критиковать кого? что? хвалить – похвалить кого? играть в роли кого?</p>
Бағалау, қатыстылық (кімге,неге, қашан?)	оценка, относиться к кому/чему? Как?
<p>білдіру (көзқарасын, пікірін, бағасын білдіру) бағалау – нені бағалау? бағалау – кімді?нені?</p>	<p>выражать – выразить (точку зрения, мнения, оценку) оценивать – оценить что? ценить кого? что?</p>

Ғылыми қарым-қатынасқа қатысты етістіктер	Глаголы относящиеся к научной связи
аяқтау, бітіру өзгерту теңеу, салыстыру баяндау суреттеу, сипаттау салыстыру, салғастыру жетілдіру күрделендіру терендету	завершить измененить сравнение описать описание сопоставление усовершенствование усложнение углубить
коммуникация	коммуникация
айту, сөйлеу (ағылшынша, орысша) шақыру – кімді шақыру? беру – нені беру? жазу – нені жазу? қайталау – нені қайталау? жіберу – нені жіберу, кімге жіберу? шақыру сұрау – кімнен сұрау? тыңдау (радио тыңдау) сұрау – не туралы сұрау? жауап беру – кімге жауап беру? оқу – нені оқу? әңгімелесу – не туралы әңгімелесу? не туралы әңгімелесу? аудару – нені аудару? көрсету – нені көрсету? қарау – нені қарау? қатысу – әңгімеге қатысу хабарлау – нені хабарлау? не туралы? білу – не туралы білу? кеңесу – кіммен кеңесу?	говорить – сказать (по-английский, по-русский) (син.) кому? о чем? звать – позвать кого? передать – передать что? писать – написать что? повторять – повторить что? послать – послать что? кому? пригласить – пригласить кого? просить – попросить кого? слушать (по радио) спросить – спросить о чем? ответить – ответить кому? читать – прочитав что? беседовать – беседовать о чем? разговаривать (син.) о чем? перевести – перевести что? показать – показать что? смотреть – посмотреть что? принять – принять участие (в разговоре) сообщить – сообщить что? о чем? узнавать – узнать о чем? советовать – посоветоваться с кем?
қызмет әрекет саласына қатысты	сферы деятельности
немен айналысу қайда жұмыс істеу? немен айналысу? не істеу? қайда еңбек ету? нені зерттеу? нені құру?	заниматься чем? работать где? заниматься чем? делать что? играть во что? исследовать что? создать что?

нені ұйымдастыру? неге жетекшілік ету?	организовать что? руководить чем?
өнер	искусство
ұнау - ұнайды жақсы көру - нені конкурсқа, фестивальге қатысу сурет салу – кімнің, ненің суретін салу	нравиться - нравится полюбить что? принимать участие (в конкурсе, фестивале) рисовать – нарисовать кого? что?
температуралық өзгеріс, заттың қалып-күйі	температурное изменение, состояние вещества
қыздыру жылыту қайнату сыту мұздату еріту балқыту	греть согреть кипятить охладить заморозить растопить, дать возможность растаять плавить, расплавлять
заттың, құбылыстың пайда болуы / жоғалуы	возникновение/ исчезновение веществ, явлений
ғайып болу кұрту қазаға ұшырау суға кету	исчезнуть погубить погибнуть утонуть
қатысым жағдаятына қарай сөйлеуді ұйымдастыру	организовать речь в соответствии с ситуацией общения и правилами речевого этикета
қатысым жасау әңгімені бастау әңгіме тақырыбын өзгерту қатысым жағдаятына сәйкес әңгімені аяқтау әңгімені үзу, әңгімелесушіні тоқтату әңгімелесушінің ойын, іліп әкетіп, дамыту әңгімелесушіні қуаттау күрделі сөйлеу этикеттерімен қатысымның психологиялық қолайлығын қамтамасыз ету мақтау, қошемет ілтипат білдіру сыпайылық білдіру көңіл айту аяныш білдіру	вступать в коммуникацию инициировать беседу изменить тему беседы ситуации общения; прервать беседу, прервать собеседника подхватывать и развивать мысль собеседника подбадривать собеседника обеспечивать психологический комфорт общения усложненными формами речевого этикета комплимент почтение любезность соболезнование сочувствие

<p>іс-әрекетті жүзеге асыруға әңгімелесушіге қозғау салу өтініш білдіру кеңес беру ұсыныс айту тілек айту шағым жасау талап ету бұйрық беру нұсқау беру есіне салу ескерту келісім беру/бермеу қарсылығын білдіру тілегін/тілектес еместігін білдіру бағынышты/бағынышты еместігін білдіру рұқсат беру тыйым салу қарсылығын білдіру күдіктену бас тарту уәде беру кепілдеме беру өз қатесін мойындау үміттендіру</p>	<p>побуждать собеседника к совершению действия выражать просьбу совет предложение пожелание жаловаться требование приказать указание напоминание замечание выражать согласие/ несогласие протест желание/ нежелание подчинение / неподчинение</p> <p>разрешить запретить возражать сомневаться отказаться обещать дать гарантию признать свои ошибки обнадежить</p>
<p>оқиғаға, құбылысқа, затқа, адамға сандық, сапалық сипаттама беруге қатысты</p>	<p>относящиеся к количественному, качественному описанию событий, явлений, предметов, человека</p>
<p>толықтыру нақтылау қайта сұрау анықтау түсіндіру көрнекілеу</p>	<p>дополнить уточнить переспросить выяснить объяснить иллюстрировать</p>
<p>интеллектуалдық қатынасын анықтау, білдіруге қатысты</p>	<p>касательно выяснения, обозначения интеллектуального отношения</p>
<p>тілек айту ниет білдіру моральдық, этикалық бағалау қуаттау мақтау кінәлау күмәндану</p>	<p>высказать желание намерение выражать морально-этическую оценку одобрить хвалить осуждать сомневаться</p>
<p>әлеуметтік-құқықтық баға беру,</p>	<p>выражать и выяснять социально-</p>

анықтауға қатысты	правовую оценку
<p>ақтау қорғау жазғыру, кінәлау рационалды бағалауын білдіру, анықтау стандартпен, нормамен салыстыру тиімділігін, мүмкіндігін/мүмкін еместігін, ақиқаттығын, ықтималдығын бағалау эмоциялық бағалауын білдіру артықшылығын білдіру таңданыс қызығушылық немқұрайдылық көңілі қалу қуаныш қайғы қорқыныш мазасыздану қауіптену</p>	<p>оправдать защищать обвинить выразить и выяснить рациональную оценку сравнивать со стандартом, нормой оценить эффективность, возможность/ невозможность истинность, вероятность/ невероятность выразить эмоциональную оценку предпочтение удивление любопытство равнодушие разочарование радость/ печаль страх обеспокоенность опасение</p>